

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10Csp/147/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125206779
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Sedláková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125206779.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Michaelou Sedlákovou v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XX XXX D., právne zastúpenej JUDr. Františkom Komkom, advokátom, so sídlom Hlavná 27, 080 01 Prešov, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpenému Remedium Legal, s.r.o., advokátskou kanceláriou, so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava, IČO: 53 255 739, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 11.3.2005, je bezúročný a bez poplatkov.

II. Súd určuje, že zmluvné podmienky uvedené v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 11.3.2005, v časti I. Základné podmienky, v znení: „Poplatok za poskytnutie Úveru: 1 600,- Sk splatný v deň podpisu Zmluvy. Poplatok za správu Úveru: 50 Sk/mesačne.“, sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 11.3.2005, v časti V. Záverečné ustanovenia, bod 2., v znení: „Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami Veriteľa, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so Sadzobníkom a súhlasí s ním, pričom pre účely Zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané Veriteľom s účinnosťou od 1.8.2002 / ďalej len „VOP“/, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 11.3.2005, v časti V. Záverečné ustanovenia, bod 4., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 22.08.2025, doručenu súdu dňa 25.08.2025, žiadala určiť, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 11.3.2005, (ďalej len „Zmluva“) je považovaný za bezúročný a bezpoplatkový z dôvodu nesprávne uvedenej povinnej náležitosti zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ) a rovnako žiadala o určenie neprijateľnosti 3 zmluvných podmienok obsiahnutých v Zmluve

v časti I. Základné podmienky a v časti V. Záverečné ustanovenia, bod 2 a bod 4. poukazujúc na to, že neprijateľnosť predmetných, ako aj obdobných zmluvných podmienok bola už judikovaná.

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe poukázal na to, že nie je subjektom, ktorý so žalobcom uzatvoril dňa 11.03.2005 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý spotrebiteľský úver. Zmluvu tak nekoncepcoval a nedojednávával zmluvné podmienky, a preto zastáva názor, že nie je v tomto konaní pasívne vecne legitimovaným subjektom. Ďalej uviedol, že Zmluvu bola uzatvorená dňa 11.03.2005. V zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.06.2006 sa ročná percentuálna miera nákladov (ďalej aj „RPMN“) vypočíta podľa vzorca: $r = (F/P)1/T - 1$. Uviedol podrobný výpočet RPMN podľa tohto vzorca, pričom má za to, že RPMN je určená správne vo výške 5,47 %. S ohľadom na to nemožno podľa jeho názoru spochybníť, že výška RPMN je v Zmluve uvedená správne. Vzhľadom na uvedené teda žalovaný nevidí dôvod na posúdenie úveru ako bezúročného a bez poplatkov, keďže pôvodný veriteľ, ktorý podpisoval so žalovaným Zmluvu postupoval v zmysle zákonných ustanovení platných ku dňu uzavretia zmluvy.

2.1 Vo vzťahu k námietke o formulárovom charaktere Zmluvy uviedol, že prijaté zmluvné podmienky sa od návrhu žalovaného nelíšili len z toho dôvodu, že žalobca so všetkými zmluvnými podmienkami vyjadril svoj súhlas, v opačnom prípade by predsa Zmluvu nepodpísal. Právny predchodca, ktorý so žalobcom Zmluvu uzatváral za situácie akceptovania navrhovaných podmienok nemal dôvod pristupovať k osobitnému vyjednávaniu jednotlivých zmluvných ustanovení, nakoľko tieto boli žalobcom bezvýhradne akceptované. Individuálne dojednávanie podmienok s každým záujemcom o úverový produkt – a to za situácie, že záujemca s navrhovanými podmienkami súhlasí – je v praxi nepredstaviteľné a nereálne a navyše by neúmerne zvýšilo náklady spojené s poskytnutím úveru, ktoré by sa mohli odraziť v ďalších poplatkoch s týmto úverom spojených. Samotná skutočnosť, že zmluva je pripravená dodávateľom, tak ničím nemôže bez ďalšieho spôsobiť neplatnosť zmluvy, ani jej časti, prípadne neprijateľnosť akýchkoľvek zmluvných dojednaní.

2.2 Pokiaľ ide o zmluvné podmienky, ktoré žalobca žiada vyhlásiť za neprijateľné, uviedol, že žalobca podpísal Zmluvu, v ktorej priamo v čl. I Predmetu zmluvy bol upovedomený o poplatkoch, s ktorým zjavne súhlasil, nakoľko Zmluvu podpísal. Takisto sa žalovanému výška poplatku za poskytnutie úveru ani výška poplatku za spravovanie úveru s porovnaním s výškou poskytnutého úveru nezdá byť v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že zo Zmluvy nie je možné zistiť o aké plnenia a akého účelu ide. Žalovaný má za to, že samotný názov toho ktorého poplatku (poplatok za poskytnutie úveru a poplatok za správu úveru) jasne definuje, o aký poplatok išlo. Vo vzťahu k ďalšej namietanej zmluvnej podmienke uviedol, že mu nie je zrejmé, ako by mohlo toto ustanovenie na žalobcu akokoľvek prenášať dôkazné bremeno. Predmetným zmluvným ustanovením sa neukladá žalobcovi ako spotrebiteľovi žiadna povinnosť niesť dôkazné bremeno. Žalovanému tak nie je zrejmé, akým iným spôsobom by mal veriteľ pri uzatváraní Zmluvy overiť či dlžník - spotrebiteľ sa oboznámil s VOP, Sadzobníkom a súhlasí s nimi? V prípade, ak by uvedené zmluvné ustanovenie v Zmluve absentovalo, veriteľ by predsa stratil akýkoľvek dôkaz o tom, že spotrebiteľ bol naozaj s VOP a Sadzobníkom oboznámený, a že s nimi súhlasí. Ak by súd ustanovil, že takéto zmluvné ustanovenie považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, veriteľa by tak dostal do situácie, kedy by nevedel oboznámenie a odovzdanie akýchkoľvek dokumentov spotrebiteľovi riadne preukázať, čím by mu do budúcnosti odňal možnosť uniesť dôkazné bremeno, čo je v právnom štáte neprípustné. Takéto zmluvné ustanovenie je štandardnou súčasťou prakticky všetkých spotrebiteľských zmlúv a je plne akceptované všeobecnými súdmi Slovenskej republiky (vrátane krajských súdov a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky). Vo vzťahu k poslednej zmluvnej podmienke poukázal na to, že žaloba je vo vzťahu k tejto podmienke neodôvodnená, žalobca neuviedol žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by táto jednoduchá, jasne a určito vyjadrená zmluvná podmienka mala byť určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Citované rozhodnutie najvyššieho súdu, z ktorého vyplýva tvrdenie o tom, že sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, však vôbec nezakladá dôvodnosť podanej žaloby, predmetná zmluvná podmienka nehovorí opak. Napadnutá zmluvná podmienka je len dôsledkom skutočnosti, že Zmluva bola uzatvorená dňa v roku 2005, t. j. v čase keď ustanovenie § 52 ods. 2 OZ v dnešnom znení nebolo platné a veta „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.“ v ňom úplne absentovala. Zmluvu tak ako zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasl. OBZ možno považovať v tom čase za tzv. absolútny obchodnoprávny vzťah, pričom iné v čase uzatvorenia zmluvy

nevyplývalo zo žiadneho právneho predpisu. Žalovaný okrem iného napáda aj spôsob uplatnenia trov žalobcom. Súdne určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky tak deklaruje čiastočnú neplatnosť zmluvy. Pri určení neprijateľnosti viacerých zmluvných podmienok ide stále o čiastočnú neplatnosť zmluvy, hoci vo viacerých jej častiach. Nejde o nároky so samostatným skutkovým základom, keďže skutkový základ je jeden - zmluva, ktorej sú súčasťou. Predmet konania je tak len jeden, a tým je čiastočná neplatnosť zmluvy.

3. Žalobkyňa v replike k námietke žalovanej týkajúcej sa pasívnej vecnej legitímácie poukázala na rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9C/127/2014, z 19.12.2016. Čo sa týka výšky RPMN poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/119/2021 týkajúci sa výšky RPMN priamo vo vzťahu k pôvodnému veriteľovi. Má za to, že súdna kontrola štandardných formulárových zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Je podstatné a rozhodujúce, že ňou napádané zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sú objektívne spôsobilé poškodiť spotrebiteľa. Ak žalovaná ako dodávateľ nepredložila v konaní jediný dôkaz na preukázanie vedenia kontraktčného procesu s dlžníkom, potom po skutkovej stránke, ani právnej stránke konajúci súd pri hodnotení dôkazov ani nemôže dôjsť k záveru, ktorý prezentuje žalovaná, a zamietnuť v tejto časti žalobu. Vo vzťahu k procesnej prípustnosti žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.03.2019, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 124/2020 zo dňa 15.04.2020 alebo rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/7/2023 zo dňa 28.02.2024. Čo sa týka namietaných zmluvných podmienok, uvádza, že spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi ňou a žalovanou má bezpochyby tzv. formulárový charakter. Zo strany žalovanej nebola nijakým spôsobom upozornená na namietané zmluvné podmienky, ako ani na ich dôsledky. Čo sa týka neprijateľnosti predmetných zmluvných podmienok, tak pre súdnu vec je rozhodujúce, aby existovalo hoci aj len jedno právoplatné rozhodnutie, ktoré určuje predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú a teda absolútne neplatnú. Poukazuje na to, že o žalovaných neprijateľných zmluvných podmienkach už súdy rozhodli, teda boli vyslovené za neprijateľné, preto trvá na ich určení za neprijateľné. Žaloba na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok nie je časovo limitovaná (Rozhodnutie SDEÚ č. spojené veci C – 776/19 až C – 782/19).

4. Žalovaný v duplike odkázal na svoje písomné vyjadrenie k žalobe.

5. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to vyjadreniami strán sporu, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.03.2005, oznámením o postúpení pohľadávky, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobkyňa a E. C. s právnym predchodcom žalovaného Slovenskou sporiteľňou, a.s., uzavreli dňa 11.03.2005 formulárovú zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 130.000 Sk (4.315,21 eura) s dohodnutou mesačnou splátkou vo výške 2.047 Sk (67,95 eura) so splatnosťou 1. splátky dňa 20.4.2005 a konečná splatnosť úveru bola 20.3.2013. V zmluve bola uvedená úroková sadzba 10,10 %.

7. V čl. IV. bod 5 Zmluvy sa uvádza, že ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) je vo výške 5,47 %, pričom je vypočítaná z hodnoty celkových nákladov dlžníka spojených s úverom a výšky poskytnutého úveru.

8. V časti I. Základné podmienky bol uvedený poplatok za poskytnutie úveru vo výške 2.600 Sk a poplatok za správu úveru vo výške 50 Sk/mesačne.

9. Zmluva v časti V. Záverečné ustanovenia v bode 2 obsahuje zmluvnú podmienku v znení: „Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami Veriteľa, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so Sadzobníkom a súhlasí s ním, pričom pre účely Zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané Veriteľom s účinnosťou od 1.8.2002 /ďalej len „VOP“/.

10. V Zmluve v časti V. Záverečné ustanovenia v bode 4 sa uvádza, že zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

11. Pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy č. 503344606 bola postúpená na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 29.10.2014 na spoločnosť KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o. a následne na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 03.07.2025 spolu s príslušenstvom a všetkými právami, vrátane prípadného zabezpečenia, žalovanému. Uvedené bolo oznámené žalobkyni dňa 07.07.2025.

12. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

13. Podľa § 52 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.2015 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

15. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

16. Podľa § 53 ods. 3 OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľ oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.

17. Podľa § 53 ods. 4 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení od 01.04.2002 do 30.06.2006 (ďalej len „ZoSÚ“), na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

20. Podľa § 2 ods. d) ZoSÚ na účely tohto zákona sa rozumie ročnou percentuálnou mierou nákladov sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy tohto zákona z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru.

21. Podľa § 4 ods. 1 a 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

22. Podľa § 4 ods. 5 ZoSÚ od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

23. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom k 01.01.2018, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

24. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, t.j. ku dňu 11.03.2005, (ďalej len „zákon č. 634/1992 Zb.“) nikto nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné, dvojzmyselné alebo prehnané údaje alebo zamlčať údaje o skutočných vlastnostiach výrobkov alebo služieb alebo úrovni nákupných podmienok.

25. Podľa § 23a ods. 1, 2 zákona č. 634/1992 Zb. spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu.

26. Podľa § 26 ods. 3 vety prvej zákona č. 634/1992 Zb. proti porušeniu práva a povinnosti ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

27. Podľa § 3 ods. 5 vety prvej zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ktorým bol zákon č. 634/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení s účinnosťou od 1. júla 2007 zrušený) proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

28. Podľa § 298 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

29. Zmluva uzavretá dňa 11.03.2005 medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného, ktorá je predmetom tohto konania, je nesporne zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko bola uzatvorená medzi dodávateľom finančnej služby konajúcim v rámci svojho predmetu činnosti ako podnikateľom a žalobkyňou ako spotrebiteľkou, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Je potrebné dodať, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa. Zároveň je potrebné prijať záver, že touto zmluvou bol poskytnutý úver, na ktorý sa vzťahuje zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

30. Podanie žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru v režime zákona č. 258/2001 Z. z. umožňuje zákon o ochrane spotrebiteľa. Sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 4 ods. 2 a 3 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení platnom a účinnom od 1. januára 2008 dopadá aj na úroky a poplatky z úverov dojednaných zmluvami uzavretými pred účinnosťou zákona č. 568/2007 Z. z., na ktoré vznikne nárok po 1. januári 2008 (viď Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2022, sp. zn. 4Cdo 223/2020).

31. Pred tým, než súd pristúpil ku skúmaniu, či zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje obligatórne náležitosti vyžadované zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorých absencia bola namietaná žalobkyňou, bolo potrebné zaoberať sa námietkou žalovaného o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. V súvislosti s touto námietkou súd poukazuje na to, že v konaní nebolo sporné, že pohľadávka vyplývajúca z predmetnej zmluvy č. 503344606 bola postúpená na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 29.10.2014 na spoločnosť KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o. a následne na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 03.07.2025 spolu s príslušenstvom a všetkými právami, vrátane prípadného zabezpečenia, žalovanému. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný je jednoznačne nositeľom práv a povinností zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.03.2005, pretože pôvodne medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. a Kruk Česká a Slovenská republika s.r.o. a následne medzi Kruk Česká a Slovenská republika s.r.o. a žalovaným bola uzavretá zmluva o postúpení pohľadávky, na základe ktorej prešla na žalovaného pohľadávka vyplývajúca z citovanej Zmluvy s príslušenstvom a všetky práva s ňou spojené (ako aj prípadné zabezpečenie). Žalovaný je preto pasívne vecne legitimovanou stranou sporu v rozsahu celej žaloby. Uvedený právny záver plne korešponduje so záverom prijatým Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 8Cdo 109/2024 zo dňa 30.07.2025.

32. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že v Zmluve bola dohodnutá úroková sadzba vo výške 10,10 %. Zároveň je zrejmé, že v čl. IV. bod 5 Zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného je uvedené, že dlžník a veriteľ sa dohodli, že ročná percentuálna miera nákladov je 5,47 %, pričom je vypočítaná z hodnoty celkových nákladov dlžníka spojených s úverom a výšky poskytnutého úveru. Údaj o RPMN uvedený veriteľom v zmluve je zjavne nesprávny, nezohľadňujúci zmysel a účel zavedenia inštitútu RPMN do spotrebiteľských zmlúv, t. j. informovať spotrebiteľa o celkovej výške nákladov spojených so spotrebiteľským úverom (úrokov, vrátane všetkých poplatkov), čo RPMN uvedená v zmluve jednoznačne nemôže zohľadňovať, pretože len dohodnutá úroková sadzba vo výške 10,10 % ju prekračuje, čím v nej nemôžu byť logicky zahrnuté všetky náklady na poskytnutie tohto úveru, ktoré sú špecifikované v základných podmienkach zmluvy v čl. I.

33. Účelom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. g) ZoSÚ bolo to, aby bol spotrebiteľ zrozumiteľne informovaný o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“) ako o podstatnom ukazovateli výhodnosti úveru. Povinnosťou žalovaného vystupujúceho v postavení dodávateľa bolo postupovať voči spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, a teda uviesť údaj o RPMN zodpovedajúci skutočnosti (teda zohľadňujúci všetky náklady s poskytnutím tohto úveru spojené), keďže dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom profesionálom so skúsenosťami a výrazne lepšími poznatkami v oblasti, v rámci ktorej vyvíja podnikateľskú činnosť. Ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej výške, je to v neprospech spotrebiteľa, a preto je uvedenie takéhoto nesprávneho údajov potrebné hodnotiť tak, ako keby údaj RPMN v zmluve uvedený nebol.

34. Predmetný úver bol spotrebiteľovi poskytnutý bankou a žalobkyňa ako spotrebiteľka mohla očakávať riadnu odbornú starostlivosť banky pri postupe s poskytnutím úveru. Žalovaný sa nemôže odvolávať a argumentovať tým, že vychádzal zo vzorca, ktorý bol v prílohe zákona č. 258/2001 Z.z. uvedený nesprávne. V tomto smere poukazuje súd na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 119/2021 zo dňa 29.06.2023, ktorý uviedol cit.: „22.2. Nad rámec predmetného rozhodnutia dovolací súd uvádza, že z ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, dodávateľovi vyplývala povinnosť uviesť pravdivé, úplné, presné a jasné údaje o ním poskytovanej službe. Žalovaná síce poukázala na to, že banka sa pri výpočte RPMN riadila vzorcom, uvedeným v prílohe zákona č. 258/2001 Z.z. v znení platnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy a chyba vzorca bola napravená až zmenou zákona s účinnou od 1. júla 2006. Napriek tomu však bolo povinnosťou banky postupovať voči spotrebiteľke s nevyhnutnou odbornou starostlivosťou a buď ju na nesprávnosť vzorca, o ktorej musela vedieť, upozorniť, alebo do zmluvy uviesť taký údaj o RPMN, ktorý reálne zodpovedal hodnote celkových nákladov dlžníka spojených s úverom a výške poskytnutého úveru. Banke muselo byť známe, že výška RPMN nemôže byť nikdy nižšia ako výška úrokovej sadzby. Ak teda žalobkyňa legitímne očakávala, že banka bude pri poskytovaní úveru postupovať s odbornou starostlivosťou, s dôverou v hodnotnosť a pravdivosť údajov, ktoré uviedla v zmluve o splátkovom úvere a jej očakávania naplnené neboli, je údaj RPMN v zmluve, i keď vypočítaný podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona, treba považovať za nesprávny a v neprospech spotrebiteľa skresľujúci cenu úveru. Význam RPMN súvisí s jednoduchším orientovaním sa spotrebiteľov pri výbere úverového produktu. V jednom číselnom vyjadrení má spotrebiteľ vyjadrené celkové náklady spotrebiteľa na úver reflektujúce nielen úroky, ale aj poplatky, a to so zreteľom na dobu splácania a výšku splátok. RPMN predstavuje teda celkové náklady spotrebiteľa, je dôležitým kritériom pre spotrebiteľa pri porovnaní úverov z hľadiska ich výhodnosti. Zmyslom zákonnej úpravy o povinnej osobitnej náležitosti písomnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere - RPMN je jednoznačne ochrana záujmov spotrebiteľa. Nie je tak naplnený zmysel zákona o spotrebiteľských úveroch, ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej výške v neprospech spotrebiteľa.“ Je potrebné podotknúť, že predmetné závery boli odobrené aj Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý vo svojom uznesení sp. zn. I. ÚS 68/2024 zo dňa 01.02.2024 ústavnú sťažnosť voči predmetnému rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odmietol.

35. S poukazom na vyššie uvedené je preto podľa § 4 ods. 2 písm. g) ZoSÚ potrebné predmetný spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

36. Žalobkyňa sa ďalej domáhala určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok.

37. Podanou žalobou sa žalobkyňa môže domáhať určenia neprijateľných zmluvných podmienok zo zmluvy, a to bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu. V zmysle § 137 písm. c) CSP, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Týmto osobitným predpisom je zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 30.06.2024, ktorý v § 3 ods. 3 a 5 umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonmi domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho práva, pričom má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 27/2018).

38. Žaloba o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je teda procesne prípustná aj v individuálnom spotrebiteľskom spore, pričom v tejto súvislosti súd poukazuje aj na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, ktorý uviedol, že zánik záväzku zo

spotrebiteľskej zmluvy nemá právny význam, opačný názor by znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj smernici Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V prípade žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa dovolacieho súdu ide o osobitný druh žaloby spotrebiteľa s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, 4, 5, § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby preto podľa Najvyššieho súdu nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Cieľom žaloby nie je len to, aby individuálny spotrebiteľ bol chránený pred záväzkom voči nekalej podmienke uvedenej v spotrebiteľskej zmluve, ale obsahom je aj povinnosť dodávateľa nepoužívať ďalej nečestnú zmluvnú podmienku. Účelom žaloby je aj pôsobiť ako „odstrašujúci“ prostriedok voči dodávateľom so zámerom predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Okrem toho právoplatný rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, nebude len vnútornou satisfakciou pre spotrebiteľa, ale sa ním zároveň vytvára zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči dodávateľovi za to, že porušil svoju zákonnú povinnosť a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadost'učinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Totožný právny záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.3.2019.

39. Zároveň z rozhodnutia Ústavného súdu SR pod sp. zn. III. ÚS 124/2020 vyplýva, že zmluvnú podmienku, ktorá bola súdom vyhlásená za nekalú treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím musí v zásade viesť k navráteniu jeho právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala. Rozsudok o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky prispel k odstráneniu pochybností o spätných účinkoch rozhodnutia súdu o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a tieto účinky z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemožno v zásade z hľadiska reštitúcie vzťahov časovo obmedzovať. Žalobu o určenie možno uplatniť už pri potencionálnej hrozbe vzniku ujmy. Existuje teda možnosť domáhať sa vyhlásenia zmluvnej podmienky z preventívnych dôvodov bez práva na reštitučné plnenie. Zo súdnej kontroly nie sú vylúčené ani zmluvné klauzuly, ktorých obsahom nie je právo na plnenie a z ktorých by bolo kumulatívne uplatnenie reštitučných práv na plnenie problematické, až nemožné. Členským štátom patrí procesná autonómia, no špecifiká súdnych konaní nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá spotrebiteľom musí byť poskytnutá podľa ustanovení Smernice 93/13. Ak spotrebiteľ vyvolá individuálny súdny spor o posúdenie zmluvnej podmienky, či nie je neprijateľná, súd ex offio zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, aby sa dopracoval k finálnemu záveru a to nielen z dôvodu individuálnej ochrany spotrebiteľa, ale aj v záujme dôležitého spoločenského cieľa.

40. Súd rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve aj keď ide o zmluvnú podmienku, ktorá je v dobe rozhodovania súdu už neplatná, aj keď už nie je používaná a dokonca je ju povinný vyhlásiť aj v prípade, ak ju zmluvné strany zmluvne zmenili (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/149/2020 z 24.08.2022 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-19/20).

41. Súd ďalej poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-776/19 až C-782/19, ktorý v bode 38 rozsudku uviedol cit.: „Z tohto hľadiska treba usúdiť, že najmä na účely zabezpečenia účinnej ochrany práv, ktoré spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, musí mať spotrebiteľ možnosť kedykoľvek namietat' nekalú povahu zmluvnej podmienky nielen ako prostriedok obrany, ale aj na účely určenia nekalej povahy zmluvnej podmienky súdom, takže návrh podaný spotrebiteľom na účely konštatovania nekalej povahy podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôže podliehať nijakej premlčacej lehote.“

42. Predtým, ako súd môže pristúpiť k preskúmaniu nekalosti zmluvnej podmienky, musí dospieť k záveru, či nejde o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú predmetu plnenia alebo ceny plnenia alebo či boli dotknuté podmienky individuálne dojednané.

43. V danom prípade súd zastáva názor, že napadnuté ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa netýkajú predmetu plnenia, ani ceny plnenia.

44. Vo vzťahu k posúdeniu individuálnosti zmluvných dojednaní je kľúčom k pochopeniu individuálneho zmluvného dojednania práve možnosť spotrebiteľa svojou vlastnou aktivitou a konaním ovplyvniť

obsah a podstatu zmluvnej podmienky. Takáto možnosť je podľa ustanovení Občianskeho zákonníka sústredená výhradne v úprave procesu rokovania o zmluve, ktoré predstavuje jediné štádium kedy môže spotrebiteľ ovplyvniť obsah zmluvy a jej podmienok. Preto aj odsek 2 (pozn. súdu § 53 ods. 2 OZ) je potrebné vykladať v intenciách vzniku spotrebiteľskej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu pri dojednávaní ktorého adresát ponuky alebo návrhu tento akceptuje, pričom predtým sa s ním mal možnosť oboznámiť a návrh modifikovať. Ak nebudú dané podmienky a možnosť spotrebiteľa zmeniť návrh zmluvnej podmienky, t. j. zmeniť jej obsah, a tým v parciálnej časti predložiť dodávateľovi nový návrh, nebude možné za žiadnych okolností hovoriť o priestore na vznik individuálnych dojednaní. Iba dôsledné garantovanie a vykonávanie práv spotrebiteľa v predzmluvnej fáze a pri dojednávaní zmluvy s dosahom na reálne zmeny ich podmienok bude vytvárať relevantný priestor vzniku individuálneho zmluvného dojednania. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 574). V tomto smere žalovaný žiadne dôkazy nepredložil, preto súd vychádzal z domnienky, že zmluvné podmienky neboli individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 OZ).

45. Súd teda v ďalšom skúmal, či napadnuté zmluvné dojednanie spôsobujú značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ).

46. „Článok 3 smernice len abstraktne uvádza skutočnosti, ktoré dávajú zmluvnej podmienke, ktorá nebola individuálne dohodnutá, nekalý charakter, že príloha, na ktorú odkazuje článok 3 ods. 3 smernice, obsahuje len indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré možno považovať za nekalé, a že podľa článku 4 smernice sa má nekalý charakter zmluvnej podmienky posudzovať so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v čase jej uzatvorenia.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/08, VB Pénzügyi Lízing)

47. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú je potrebné považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

48. Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny, neuzavretý, výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. Súd môže za neprijateľnú zmluvnú podmienku určiť aj inú zmluvnú podmienku, než obsahuje výpočet v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ak napĺňa znaky uvedené v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na charakter zmluvy možno uzavrieť, že žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu, nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9C oCsp 19/2021).

49. „Čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že existencia „značnej nerovnováhy“ nevyhnutne nevyžaduje, aby výdavky, ktoré znáša spotrebiteľ na základe zmluvnej podmienky, mali na tohto spotrebiteľa značný ekonomický vplyv vzhľadom na hodnotu predmetnej transakcie, ale môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa, pričom vnútroštátnemu súdu na účely posúdenia prípadnej existencie značnej nerovnováhy prináleží zohľadniť povahu tovaru alebo služby, ktorá je predmetom zmluvy, všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením tejto zmluvy, ako aj všetky ostatné podmienky zmluvy.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-226/12, Constructora Principado)

50. „Pre právne posúdenie stavu nerovnováhy je potrebné predovšetkým vykonať test proporcionality, ktorý vychádza v úvodnej fáze z porovnania zmluvnými podmienkami privedeného stavu so stavom absolútnej - teoretickej rovnosti zmluvných strán. Práve uvedená komparácia je spôsobilá umožniť vykonanie testu proporcionality vo vzťahu ku konkrétne namietaným zmluvným podmienkam.

Z praktického pohľadu možno nadobudnúť dojem, že značná nerovnováha je implikovaná práve záväzkami, v ktorých vystupuje na jednej strane slabšia zmluvná strana. Uvedená premisa môže mať štatút vyvrátiteľnej domnienky a jej aplikácia je nanajvýš opodstatnená, keďže aj samotná filozofia smernice Rady 93/13/EHS prezumuje, že nadvláda dodávateľov nad spotrebiteľmi zakladá východiskový stav určitej miery nerovnováhy, ktorý je potrebné korigovať pozitívnym zásahom štátu. Dané myšlienky vychádzajú z teórie spotrebiteľského správania a ekonómie, v rámci ktorých pristupujúca nadvláda dodávateľa predstavuje len využitie existujúcej výhody na maximalizáciu prospechu jednej strany na úkor strany druhej. F., ktorú naznačujeme, dlhodobo potvrdzuje aj Súdny dvor EÚ vo svojich rozhodnutiach Mostaza Claro, Godard, Asturcom a pod. Z uvedeného plynie, že vlastným testom neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné preveriť prvotnú prezumpciu založenú na predpokladaní existencie nerovnovážneho postavenia zmluvných strán. Z tohto dôvodu je zrejmé, že test neprijateľnosti zmluvných podmienok nie je hľadáním nerovnováhy, ale preverovaním existujúceho stavu rovnováhy so zreteľom na právne postavenie spotrebiteľa. V poradí druhým významným bodom z pohľadu koncepcie odseku 1 je už spomenutá implicitná legálna definícia neprijateľnej zmluvnej podmienky s poukazom na materiálne kritériá spôsobovania značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.... v prípade neprijateľnej zmluvnej podmienky je potrebné vykonať kumulatívnu analýzu značnej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa, ktorej predmetom je zameranie a účinok privedený zmluvnou podmienkou.“ (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 562).

51. V rozhodnutí Vrchného krajského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006, č. k. 7 U 17/06, sa aplikoval výklad, podľa ktorého by zmluvná podmienka, ktorá je predmetom posúdenia, mala byť podrobená možnému najneprijateľnejšiemu výkladu, ktorý sa s ňou spája a aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy.

52. Majúc na zreteli vyššie uvedené východiská súd dospel k záveru, že napadnuté zmluvné ustanovenia sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a to z nasledovných dôvodov:

53. Zmluvná podmienka uvedená vo výroku II. týkajúca sa poplatkov.

54. V súvislosti s otázkou možného súdneho prieskumu napadnutých zmluvných podmienok súd poukazuje body 59-63 odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora C-714/22, v zmysle ktorého cit: „ 59. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 4 ods. 2 smernice 93/13 stanovuje výnimku z mechanizmu vecného preskúmania nekalých podmienok, ako je upravený v rámci systému ochrany spotrebiteľov zavedeného touto smernicou, a že toto ustanovenie sa preto má vykladať reštriktívne (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, bod 34, ako aj citovaná judikatúra).
60

60. Pokiaľ ide o kategóriu zmluvných podmienok vzťahujúcich sa na pojem „hlavný predmet zmluvy“ v zmysle uvedeného ustanovenia, Súdny dvor rozhodol, že tieto podmienky sa musia chápať ako podmienky, ktoré upravujú základné plnenia tejto zmluvy a ktoré ju ako také charakterizujú. Naopak, na podmienky, ktoré majú doplnkovú povahu vo vzťahu k podmienkam vymedzujúcim samotnú podstatu zmluvného vzťahu, by sa tento pojem nemal vzťahovať (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, body 35 a 36, ako aj citovaná judikatúra).

55.

61.61

61. Základné plnenia vyplývajúce zo zmluvy o úvere spočívajú v tom, že veriteľ sa predovšetkým zaväzuje poskytnúť dlžníkovi určitú sumu peňazí, pričom dlžník sa zase zaväzuje predovšetkým splatiť túto sumu, v zásade aj s úrokmi, podľa stanoveného splátkového kalendára [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. marca 2023, Caixabank (Provizia za poskytnutie úveru), C-565/21, EU:C:2023:212, bod 18 a citovanú judikatúru].

56.

62.62

62. Vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 reštriktívne, Súdny dvor rozhodol, že povinnosť odmeniť služby spojené s preskúmaním, poskytnutím a spracovaním úveru alebo iné podobné služby, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou činnosti veriteľa v súvislosti s poskytnutím úveru, nemožno považovať za povinnosť patriacu medzi základné plnenia vyplývajúce zo zmluvy o úvere

a uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku [rozsudok zo 16. marca 2023, CaixaBank (Provízia za poskytnutie úveru), C-565/21, EU:C:2023:212, bod, body 22 a 23].

57.

63

63. Treba tiež pripomenúť, že zmluvné podmienky, na ktoré sa toto ustanovenie vzťahuje, sú vyňaté z posúdenia ich nekalej povahy len v prípade, že sa príslušný vnútroštátny súd na základe preskúmania v každom jednotlivom prípade domnieva, že boli predajcom alebo dodávateľom formulované jasne a zrozumiteľne (rozsudok z 5. júna 2019, GT, C-38/17, EU:C:2019:461, bod 31 a citovaná judikatúra).“

58. Z vyššie citovanej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je nepochybné, že tak poplatok za poskytnutie úveru, ako aj poplatok za správu úveru podliehajú súdnemu prieskumu neprijateľnosti.

59. Po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 294/2019 zo dňa 22.02.2022 uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí judikatúra Súdneho dvora Európskej únie pri výklade smernice 93/13/EHS umožnila preskúmať zmluvné podmienky (vrátane napadnutých) aj z ďalších hľadísk.

60. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C – 565/21 z 16.03.2023 plynie cit.: „Vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 striktno povinnosť odplaty za takéto služby považovať za súčasť hlavných záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, tak ako ich identifikovala judikatúra pripomenutá v bode 18 tohto rozsudku, teda na jednej strane poskytnutie peňažnej sumy veriteľom a na druhej strane vrátenie tejto sumy, vo všeobecnosti aj s úrokmi, podľa stanoveného splátkového kalendára. Bolo by totiž v rozpore s touto povinnosťou striktného výkladu zahrnúť pod pojem „hlavný predmet zmluvy“ všetky služby, ktoré sú jednoducho spojené so samotným hlavným predmetom a ktoré preto majú vedľajšiu povahu v zmysle judikatúry spomenutej v bode 17 tohto rozsudku.

Súdny dvor zdôraznil, že požiadavka transparentnosti uvedená v článku 5 smernice 93/13 by nemala byť obmedzená len na zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska týchto zmluvných podmienok, ale naopak, vzhľadom na to, že systém ochrany zavedený touto smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o úroveň informovanosti, táto požiadavka jasného a zrozumiteľného vypracovania zmluvných podmienok, a teda transparentnosti, stanovená uvedenou smernicou, sa musí chápať široko. Uvedenú požiadavku je teda potrebné chápať tak, že neukladá len povinnosť, aby bola dotknutá zmluvná podmienka pre spotrebiteľa formulovaná z gramatického hľadiska zrozumiteľne, ale aj to, aby zmluva transparentným spôsobom vyjadrovala konkrétne fungovanie mechanizmu, na ktorý sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj prípadne vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami, aby bol spotrebiteľ schopný na základe presných a zrozumiteľných kritérií posúdiť ekonomické dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú.

Je pravda, že z tejto judikatúry nevyplýva, že veriteľ je povinný v dotknutej zmluve podrobne špecifikovať povahu všetkých služieb, ktoré poskytuje ako protihodnotu poplatkov stanovených v jednej alebo viacerých zmluvných podmienkach. Vzhľadom na ochranu, ktorú má smernica 93/13 poskytovať spotrebiteľovi z dôvodu, že sa nachádza v znevýhodnenom postavení voči predajcovi alebo dodávateľovi, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, je však dôležité, aby povaha skutočne poskytnutých služieb mohla byť rozumne pochopená alebo vyvedená zo zmluvy posudzovanej ako celok. Okrem toho spotrebiteľ musí byť schopný overiť, že sa rôzne poplatky alebo služby, za ktoré sa poplatky platia, neprekrývajú.

V bode 69 rozsudku zo 16. júla 2020, CaixaBank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578), Súdny dvor rozhodol, že požiadavka transparentnosti vyplývajúca tak z článku 4 ods. 2 smernice 93/13, ako aj z jej článku 5, bráni vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorej sa zmluvná podmienka sama osebe považuje za transparentnú bez toho, aby príslušný súd musel vykonať preskúmanie, aké je opísané v bodoch 31 až 33 tohto rozsudku.

Pokiaľ ide o posúdenie jasnosti a zrozumiteľnosti takejto podmienky, z judikatúry pripomenutej v bodoch 31 až 33 tohto rozsudku vyplýva, že príslušný súd je povinný, vzhľadom na všetky relevantné skutkové okolnosti, overiť, či bol dlžník schopný posúdiť ekonomické dôsledky, ktoré mu z toho vyplývajú, pochopiť povahu služieb, ktoré poskytuje ako protihodnotu poplatkov stanovených v uvedenej podmienke, a overiť, že sa rôzne poplatky stanovené v zmluve alebo služby, za ktoré sa poplatky platia, neprekrývajú.

V tejto súvislosti, pokiaľ ide o skutočnosti uvedené v druhej otázke, treba po prvé konštatovať, že rozšírená znalosť podmienky stanovujúcej províziu za poskytnutie úveru medzi spotrebiteľmi je nezávislá

od spôsobu, akým je takáto podmienka formulovaná v rámci konkrétnej zmluvy, o ktorú ide v spore vo veci samej. Všeobecná známosť takejto podmienky preto nie je faktorom, ktorý by sa mohol brať do úvahy v rámci posúdenia jej jasnej a zrozumiteľnej povahy.

Pokiaľ ide o preskúmanie existencie prípadnej značnej nerovnováhy, toto preskúmanie sa nemôže obmedzovať na kvantitatívne ekonomické posúdenie spočívajúce v porovnaní jednak celkovej hodnoty transakcie, ktorá je predmetom zmluvy, a jednak nákladov, ktoré na základe tejto podmienky znáša spotrebiteľ. Značná nerovnováha totiž môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa spotrebiteľ ako strana predmetnej zmluvy nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone, alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa.“

61. Nadväzujúc na ďalšiu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C – 229/19, C – 776/19, C – 212/20, C – 405/21, C – 321/23) plynú tieto závery:

- je nepodstatné, že sa zmluvná podmienka týka nízkej sumy. Značná nerovnováha totiž môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa spotrebiteľ ako strana predmetnej zmluvy nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone, alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú,
- s cieľom určiť, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle,
- dodržanie zásady efektivity a dosiahnutie cieľa sledovaného smernicou 93/13 nemožno zabezpečiť, ak by dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním jasnej a zrozumiteľnej povahy zmluvnej podmienky v zmysle článku 4 ods. 2 tejto smernice niesol spotrebiteľ,
- aj keď zmluva nemusí obsahovať vyčerpávajúci výpočet služieb poskytovaných za jednotlivé poplatky vybrané veriteľom, vždy musí obsahovať ako celok také skutočnosti, z ktorých bude zrejmé za čo sa poplatok účtuje a že služby poskytované za tento poplatok sa neúčtujú duplicitne napr. formou iného poplatku,
- všeobecná známosť podmienky nie je faktorom, ktorý by sa mohol brať do úvahy v rámci posúdenia jej jasnej a zrozumiteľnej povahy,
- požiadavka transparentnosti uvedená v článku 5 smernice 93/13 by nemala byť obmedzená len na zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska týchto zmluvných podmienok,
- vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 striktnie, nemožno povinnosť odplaty za takúto službu považovať za súčasť hlavných záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere (porov. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp 74/2022 z 6.5.2024)

62. V neposlednom rade poukazuje súd na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-280/24 zo dňa 05.06.2025, v zmysle ktorého cit.: „ 1. Článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorej zmluvná podmienka týkajúca sa poplatku za poskytnutie úveru, uvedená v zmluve o úvere uzavretej so spotrebiteľom, spĺňa požiadavku transparentnosti stanovenú v týchto ustanoveniach len z toho dôvodu, že jednak z názvu tohto poplatku vyplýva, že je úhradou za úkony vykonané veriteľom, ktoré sú potrebné na uzavretie tejto zmluvy a sú internou záležitosťou veriteľa, a jednak, že výška uvedeného poplatku je v uvedenej zmluve presne určená. 2. Článok 3 ods. 1 a článok 4 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že: zmluvná podmienka týkajúca sa „spracovateľského poplatku“, uvedená v zmluve o úvere uzavretej so spotrebiteľom, musí na to, aby splnila požiadavky stanovené v týchto ustanoveniach, zodpovedať skutočným službám alebo nákladom, ktoré spadajú primerane do rozsahu plnení, ktoré veriteľ poskytuje pri uzatváraní tejto zmluvy, a ktoré sú na uzavretie tejto zmluvy potrebné, pričom je vylúčené, aby sa jednotlivé poplatky alebo služby, za ktoré sa tieto poplatky platia, akokoľvek prekrývali; takúto zmluvnú podmienku nemožno považovať za nekalú len z toho dôvodu, že na spotrebiteľa prenáša náklady na ekonomickú činnosť finančnej inštitúcie, pokiaľ neukladá spotrebiteľovi povinnosť platiť poplatky neprimerané nákladom súvisiacim s dotknutými službami alebo výške úveru.“

63. Predmetná zmluvná podmienka týkajúca sa poplatku za poskytnutie úveru, ako aj poplatku za správu úveru je podľa názoru súdu netransparentná, nakoľko zo Zmluvy o úvere nie je možné ustáliť, aké činnosti sú v tomto poplatku zahrnuté.

64. V tomto smere súd navyiac poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp 7/2024-191 zo dňa 18.09.2024, ktorý rovnakú zmluvnú podmienku vo vzťahu k totožnému dodávateľovi posúdil ako neprijateľnú s poukazom na § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, argumentujúc tým, že toto ustanovenie bolo prijaté zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 13.06.2014 s prechodným ustanovením § 879p Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovením § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13.06.2014, teda aj na Zmluvu medzi stranami sporu zo dňa 15.10.2004. V prípade ak dodávateľ využíva spolplatenie konkrétnych úkonov alebo služieb, môže na spotrebiteľa prenášať len také nákladové bremeno, ktoré bude sledovať prospech spotrebiteľa v prevažnej miere. Ak poskytovateľ úveru má riadne s odbornou starostlivosťou poskytovať úvery, teda podnikať podľa svojho licencovaného predmetu podnikania, nemôže poskytnúť úver bez toho, aby tento úver následne aj spravoval. Ide teda o činnosť, ktorá je pre poskytovateľa úveru nevyhnutná na to, aby mohol mať prehľad o realizovaných platbách zo strany spotrebiteľa, a teda o výške svojej pohľadávky voči spotrebiteľovi. Správa úveru v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, a preto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

65. Zmluvná podmienka vo výroku III. týkajúca sa vyhlásenia dlžníka, že sa oboznámil s Všeobecnými obchodnými podmienkami.

66. Obdobné zmluvné podmienky už boli posúdené zo strany všeobecných súdov ako neprijateľné a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí, napr. rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 9Csp 253/2017, Okresného súdu Prešov sp. zn. 18 Csp 62/2023, sp. zn. 19Csp 26/2023, sp. zn. 11Csp 21/2022, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoCsp 39/2022 zo dňa 23.11.2022 a č.k. 2CoCsp 7/2024-191 zo dňa 18.09.2024.

67. „28. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu Zmluvy o úvere zo dňa 04.12.2007, žalobca v tomto právnom úkone potvrdil, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, súhlasil s ich obsahom, prijal návrhy v nich predložené a potvrdil ich prevzatie. Týmto dojednaním sa žalovaný bez akýchkoľvek pochybností snažil preniesť dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy na spotrebiteľa. Navyše v tomto ustanovení úverovej zmluvy žalobca prijal bližšie nešpecifikované návrhy v nich predložené a zároveň potvrdil ich prevzatie. Takéto skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potenciónálnemu uplatneniu jeho práva na súde a u iných štátnych orgánov, nakoľko spotrebiteľ už len v dôsledku takejto zmluvnej podmienky môže byť odradený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Existuje preto nezanedbateľné nebezpečenstvo, že dojednaná zmluvná podmienka ovplyvní spotrebiteľa pri uplatňovaní jeho práv, resp. môže u spotrebiteľa vyvolať dojem, že sa nemôže dovolávať súdnej ochrany, keďže platí domnienka, že si zmluvné podmienky prečítal a porozumel im, a to aj vo vzťahu k prijatiu bližšie nešpecifikovaných návrhov a vyslovil s nimi súhlas, v dôsledku čoho spotrebiteľ už len z tohto dôvodu môže byť odradený od prípadného podania žalôb, podnetov alebo návrhov súdom či štátnym orgánom. Takáto zmluvná podmienka je tak neprijateľná podľa generálnej klauzuly vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. 29. Okrem toho, Občiansky zákonník účinný od 01.01.2008 v ust. § 53 ods. 4 písm. l) za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považoval i ustanovenia, ktoré obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana. Na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky nie je dôvod ani u zmlúv uzatvorených pred 31.12.2007. Občiansky zákonník účinný do 31.12.2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky a teda charakter neprijateľných podmienok mohli mať iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ust. § 53 vždy spájal sankciu neplatnosti.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 46/2021 z 13.12.2021).

68. Zmluvná podmienka uvedená vo výroku III. týkajúca sa voľby Obchodného zákonníka.

69. Uvedená zmluvná podmienka predstavuje podľa názoru súdu neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná.

70. Táto zmluvná podmienka bola už opakovane rozhodnutiami súdov vyhlásená za neprijateľnú, konkrétne rozsudkami Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co Csp 39/2022 zo dňa 23.11.2022, sp. zn. 3CoCsp 35/2022 zo dňa 06.12.2022, sp. zn. 5CoCsp 22/2021 zo dňa 20.01.2022, sp. zn. 7CoCsp 55/2020 zo dňa 24.06.2021.

71. V prejednávanej veci je zrejmé, že podľa dojednaní obsahnutého v Zmluve (v článku V. bod 4.) vzájomné právne vzťahy sa mali v súlade s § 262 OZ spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Je teda nepochybné, že ustanoveniami Obchodného zákonníka sa mali riadiť všetky vzťahy medzi zmluvnými stranami bez akýchkoľvek výnimiek. Obchodný zákonník pritom úpravu neprijateľných zmluvných podmienok neobsahoval. Cieľom dojednaní o výlučnej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka zo strany dodávateľa bolo zjavne znemožnenie aplikácie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa na vzniknutý právny vzťah.

72. Osobitné ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 23a) do 31.06.2007 ustanovovalo primeranú aplikáciu Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl.) aj v prípadoch uzavretia kúpnej zmluvy, zmluvy o dielo, prípadne inej odplatnej (aj atypickej) zmluvy Obchodného zákonníka, ak je charakteristickým znakom týchto zmlúv, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

73. Novela Občianskeho zákonníka (učinená zákonom č. 102/2014 Z. z.) účinná od 01.04.2015 doplnila ustanovenie § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva nielen z rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3MCdo 12/2014 zo dňa 21.04.2015, sp. zn. 3Mcd 14/2014, ale aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2015 vydaného vo veci 8MCdo 13/2014.

74. Zároveň je potrebné poukázať aj na § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v ktorom je obsiahnuté všeobecné pravidlo, podľa ktorého v prípade uzatvárania spotrebiteľských zmlúv treba dodržiavať právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Toto pravidlo má pôsobiť aj preventívne, teda slúži na vyjadrenie toho, v akom zmysle má dodávateľ pripravovať podmienky spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú v zákone zakotvené pre uzatváranie konkrétnych spotrebiteľských zmlúv. Týchto ustanovených podmienok sa spotrebiteľ nemôže vopred vzdať. Preto by bolo neplatné aj také dojednanie v spotrebiteľskej zmluve, v ktorej by spotrebiteľ dal súhlas na neakceptovanie zákonom ustanovenej podmienky, či obchádzanie niektorej neprijateľnej podmienky, a to by v konečnom dôsledku zhoršilo jeho zmluvné postavenie. Podmienky spotrebiteľských zmlúv upravené v zákone sú vo vzťahu k spotrebiteľovi kogentné, keďže nepripúšťajú odchýlnu úpravu, ktorou by sa zhoršilo postavenie spotrebiteľa. Dojednanie použitia ustanovení Obchodného zákonníka na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, za situácie, ak v súlade s § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, na tieto právne vzťahy sa vždy musia prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

75. Uvedené závery v konečnom dôsledku potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Obdo 5/2023 zo dňa 29.02.2024, ktorý považoval za nevyhnutné uviesť, v akom zmysle je potrebné nazerať na pravidlo o spravovaní sa ustanoveniami Občianskeho zákonníka v prípade zmlúv upravených ako zmluvný typ len v Obchodnom zákonníku, ktoré spadajú do kategórie tzv. absolútnych obchodov podľa § 261 ods. 6 d) Obchodného zákonníka (ďalej len „osobitné zmluvy“). Uviedol, že zo samotného Občianskeho zákonníka, konkrétne § 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vyplýva pravidlo *lex specialis derogat legi generali*, pričom práve osobitné zmluvy sú upravené ako zmluvný typ v Obchodnom zákonníku, a nie Občianskom zákonníku. V zmysle rozhodovacej praxe najvyššieho súdu však platí, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakého inštitútu v Občianskom zákonníku a v Obchodnom zákonníku sa aplikuje právna úprava Občianskeho zákonníka, ak ide o právne vzťahy založené spotrebiteľskou zmluvou, vrátane nárokov z nich vzniknutých. Z uvedeného tak možno vyvodiť záver, že osobitné zmluvy sa spravujú príslušnými ustanoveniami o predmetnom zmluvnom type a v ostatnom rozsahu alebo tam, kde je duplicitná právna úprava Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka, spravujú sa ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

76. Majúc na zreteli uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

77. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

78. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

79. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

80. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP nezistiac dôvody pre aplikáciu § 257 CSP. Žalobkyňa bola úspešná v celom rozsahu, a preto jej súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.